

STRATEGI

Vælg altid en vinterrugsort der:

- > har givet et stort udbytte i flere års forsøg
- > har en god stråstivhed
- > er blandt de mindst modtagelige overfor brun rust, meldug og skoldplet

Ved højt ukrudtstryk og sen såning kan der være en økonomisk fordel ved at vælge populationsorter

TABEL 3. Landsforsøg med økologisk dyrkede vintertriticale-sorter, 2021. (P3)

Vintertriticale	Pct. dækning med ¹⁾			Ukrudt, pct. dækning af jord		Stå-længde, cm	Knr. for lejesæd ²⁾	Rå-protein, pct. af TS	Rum-vægt, kg pr. hl	Udb. hkg pr. ha
	gul-rust	Septoria	meldug	ved skridning	for høst					
2021. 2 forsøg										
Brehat	0	3,3	5	45	28	100	1,1	9,2	75,8	70,3
Trivalan	0	3,3	5	47	29	108	1,3	9,6	75,8	65,9
Probus	0	6	11	48	25	78	0,4	9,4	76,2	65,8
LSD								ns		ns

¹⁾Ved skridning.

²⁾Før høst. Skala 0-10, 0 = ingen lejesæd, og 10 = helt i leje.

mængden bør i praksis altid tilpasses efter såtidspunkt, jo senere såtidspunkt des større udsædsmængde, og ved valg af sortstype skal man huske at tage højde for meromkostninger ved indkøb af udsæd af hybrid-sorter. En eventuel økonomisk fordel ved større udbytter i hybrid-sorter aftager ved senere såning på grund af behov for større udsædsmængder.

Forsøgsserien er afsluttet.

Vintertriticale – sorter

> TOVE MARIEGAARD PEDERSEN,
INNOVATIONSCENTER FOR ØKOLOGISK LANDBRUG

Sorter af vintertriticale

Der er gennemført to forsøg med tre vintertriticale-sorter, Brehat, Probus og Trivalan, for at undersøge deres indhold af fytase, se første afsnit. I dette afsnit behandles øvrige dyrkningsresultater.

Alle tre sorter ligger på samme niveau, både hvad angår udbytter og proteinindhold. Udbytniveauet er generelt højt og proteinindholdet tilsvarende lavt. Der har ikke været angreb af gulrust, brunrust eller skoldplet i forsøgene, se Tabelbilaget, tabel P3. Der har været lidt meldug og Septoria. Der har været høj ukrudtsdækning ved skridning i et af forsøgene, og der ses ikke forskelle i ukrudtsdækning mellem de forskellige forsøgsled.

Der har været lidt lejesæd i de to høje sorter Trivalan og Brehat. Se tabel 3.

Sorten Brehat har deltaget i konventionelt dyrkede observationsparceller i de seneste 5 år og Probus de seneste to år. I observationsparcellerne observeres blandt

andet sygdomsangreb i løbet af dyrkningssæsonen, hvor der ikke er anvendt fungicider. Der har ikke været angreb af gulrust i sorterne i observationsparcellerne.

FOTO: TOVE MARIEGAARD PEDERSEN, INNOVATIONSCENTER FOR ØKOLOGISK LANDBRUG

Vintertriticale er fortsat en risikabel afgrøde for økologer, da der kan komme nye gulruststracer, som kan nedbryde resistensen hos sorterne. Der har ikke været angreb af gulrust i årets forsøg, her ses Probus.

STRATEGI

Dyrk kun vintertriticale, hvis du kan skaffe en sort, der:

- > har bred og effektiv resistens mod gulrust

Vælg herefter en sort, der

- > har lav modtagelighed for Septoria, meldug og brunrust
- > har givet et stabilt og stort udbytte gennem flere års forsøg
- > har en god stråstivhed, for at mindske risiko for lejesæd
- > er vinterfast

Brehat og Trivalan har i to års forsøg ikke været kraftigt angrebet af gulrust, og sorterne har klaret sig godt udbyttemæssigt. Probus har i årets forsøg klaret sig på niveau med de to andre sorter.

Forsøgsserien er afsluttet.

Vinterhvede – sorter og dyrkning

Vinterhvedesorter

> TOVE MARIEGAARD PEDERSEN,
INNOVATIONSCENTER FOR ØKOLOGISK LANDBRUG

Der er gennemført to forsøg med vinterhvedesorter. To sorter har været tilmeldt firmabetalte sortsforsøg, og fire ekstra sorter er afprøvet for deres indhold af fytsæ, se første afsnit. I dette afsnit behandles øvrige dyrkningsresultater.

Der er ikke signifikant forskel på udbyttet i gennemsnit af forsøgene, se Tabelbilaget, tabel P4. Der er dog stor forskel på de to forsøg, og derfor er de vist hver for sig i tabel 4, hvor rangeringen af sorter er meget forskellig mellem de to forsøg. Der er 31 hkg pr. ha forskel i måleblandingens udbytte på Lolland og i Vestjylland. På Lolland giver de højeste sorter Govelino og Fritop signifikant mindre udbytter end måleblanding og de øvrige sorter, og samme tendens ses for KWS Emerick. I Vestjylland, hvor der har været et højt ukrudtstryk, er rangeringen af sorterne omvendt, men der er ikke signifikante forskelle i udbyttet, hvilket kan hænge sammen med den store variation i forsøget. Fritop og Govelino er økologisk forædlede sorter.

Det højeste proteinindhold er målt i sorten Govelino på begge lokaliteter, i Vestjylland efterfulgt af KWS Emerick, og på Lolland af Fritop. Dette er dog ikke statistisk underbygget, da proteinindholdet er målt pr. forsøgsled, og ikke på parcelniveau. Informer og KWS Extase er på den danske liste over godkendte hvedesorter til brødhvede i 2021/2022, og Govelino og KWS Emerick er E-hveder (elitehvede) ifølge den tyske beskrivende sortsliste.

Der har været meget lav forekomst af svampesygdomme i forsøgene. Der har ikke været angreb af gulrust, meget lidt meldug og brunrust samt lidt Septoria, se Tabelbila-

get, tabel P4. I tabel 4 ses bedømmelser af sygdomme i de konventionelt dyrkede observationsparceller for de fem sorter. Govelino har ikke været med i observationsparcellerne. Der har kun været lidt gulrust og meldug, men der har været sortsforskelle i angreb af Septoria. Fritop har haft meget brunrust i observationsparcellerne sammenlignet med de andre sorter.

Der har været stor forskel i ukrudtsdækningen på de to lokaliteter. Der er kun mindre sortsforskelle i ukrudtsdækningen ved skridning i forsøget i Vestjylland, hvor ukrudtsdækningen har været 81-90 procent, hvilket underbygger, at sortsvalget alene ikke løser en udfordring med højt ukrudtstryk. I forsøget på Lolland er der større sortsforskelle med 10-30 procent ukrudtsdækning, og der er tendens til lavere ukrudtsdækning i de høje sorter og i Informer.

I forsøgene er der observeret lejesæd i sorterne Govelino og Fritop, dog primært i forsøget på Lolland. Sorter med lange strå egner sig ikke til dyrkning ved høje kvælstofniveauer, hvor der vil være øget risiko for lejesæd. I forsøget på Lolland har de højeste sorter været cirka 20 cm højere end i Vestjylland.

STRATEGI

Vælg altid en vinterhvedesort, der:

- > i prioriteret rækkefølge har effektiv resistens mod gulrust, Septoria, meldug og brunrust
- > har de ønskede kvalitetsegenskaber
- > har givet et stabilt og stort udbytte gennem flere års forsøg
- > har en god højde, så den kan skygge for ukrudtet, særligt ved højt ukrudtstryk
- > har en god stråstivhed for at mindske risiko for lejesæd, særligt ved højt kvælstofniveau og frugtbare jorde
- > er vinterfast.

Overvej eventuelt en sort, der har en kraftigere vækst i efteråret end de typiske konventionelle sorter, der anbefales til tidlig såning, og som udvikler sig relativt langsomt i efteråret.

Ved dyrkning til brødhvede bør der være overvejelse i forhold til afsætning.